

Məlumdur ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası və yenidən qurulması istiqamətində Azərbaycan hökuməti tərəfindən müvafiq addımlar atılır, intensiv fəaliyyət həyata keçirilir. Bu fonda işğaldan azad olunmuş ərazilərə böyük qaydışın təmin edilməsi üçün şəhər və kəndlərin bərpası və yenidən qurulması, həmin ərazilərdə müasir infrastrukturların yaradılması məqsədilə 2021-ci ilin dövlət büdcəsindən 2,2 milyard manat vəsaitin ayrılması nəzərdə tutulub.

Institutunun prezidenti Emmanuel Dupuy da azad edilən ərazilərin xarici investorları daha çox cəlb etməyə başladığını qeyd edir. Ekspert vurğulayır ki, Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş əraziləri regionun inkişafına böyük töhfə verəcək. O, Azərbayca-

ridir. Çin sərmayəsi Gürcüstan və Azərbaycanı birləşdirən layihələrin reallaşması baxımından da böyük maraq kəsb edir. Bu layihələrə bu vaxtdək kənarda qalan Ermənistan da cəlb edilə bilər. Üçüncüsü isə İrandan gələn sərmayədir. Belə ki, İran İslam Re-

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə beynəlxalq investisiya axını başlayır

Həmin vəsait hesabına bu yerlərdə elektrik enerjisi, təbii qaz, su, rabitə, yol, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, mənzil-kommunal və digər zəruri infrastrukturların, eləcə də mədəni-tarixi abidələrin bərpası və yenidən qurulması, yaşayış evlərinin tikintisi istiqamətində də zəruri addımlar atılacaq.

Bundan başqa o da bəllidir ki, dövlət investisiyaları ilə yanaşı, yerli və xarici sərmayələrin cəlb edilməsi ilə işğaldan azad olunan ərazilərdə iqtisadi və sosial infrastrukturun yenidən qurulması, əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi istiqamətində işlərin həyata keçirilməsi prioritetdir. Ekspertlər qeyd edir ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərin böyük iqtisadi potensialı və təbii ehtiyatları var. Bu da həmin ərazilərə yerli və xarici investisiyaların cəlbə, bu fonda əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Qeyd edək ki, azad olunmuş ərazilərin iqtisadi potensialının yüksək olması dünya miqyasında da qəbul edilir. Məsələn, azad edilən rayonlar işğaldan əvvəl üzümçülük, pambıqçılıq, taxılçılıq, heyvandarlıq sahəsində xüsusi paya malik olub. Bu ərazilərin aqrar istehsal və ixrac potensialı kifayət qədər böyükdür. Xüsusilə Şuşa, Füzuli, Kəlbəcər və Zəngilan əraziləri böyük turizm potensialına malikdir. Yaxın vaxtlarda Araz çayı üzərində "Xudafərin" və "Qız qalası" adlı iki su elektrik stansiyasının inşaa edilməsi planlaşdırılıb və bununla işğaldan azad edilən ərazilərin elektrik enerjisi ilə fasiləsiz təminatına imkan yaranacaq. Yerli enerji tələbatının ödənilməsi və ölkənin enerji ixrac potensialının artması baxımından hər iki stansiyanın əhəmiyyətli yeri olacaq. Təbii sərvətlərin, faydalı qazıntıların işlənilməsi investisiyaların qoyuluşu baxımından böyük perspektiv vəd edir. Son illərdə Azərbaycanın qeyri-neft ixracında qızıl mühüm yer tutur.

Həm dünya bazarlarında qızılın qiymətinin yüksəlməsi, həm də bu sahədəki şirkətlərin müasir istehsal texnologiyalarına sahib olması onu deməyə əsas verir ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə qızıl yataqlarının istismarı yaxın illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatına böyük töhfə verəcək. Azərbaycanın ümumi daxili məhsulunda aqrar və turizm sektorunun payı az olsa da, bu iki sektor məşğulluğa kifayət qədər təsir göstərən sahələrdir. Bu baxımdan, əmək qabiliyyətli əhalinin məşğulluğu üçün böyük perspektiv yaranır. Genişmiqyaslı bərpa fəaliyyətləri və yeni infrastrukturun qurulması tikinti sektoru üçün yeni imkanlar açır. Bütün bunlar xarici investorları da maraqlandırır. Ukraynanın Azərbaycan-dakı səfiri Vladislav Kanevski bu fonda maraqlı açıqlamalar verərək, ölkəsinin də azad edilən ərazilərdə investor qismində çıxış etmək niyyətini bəyan edir. Azərbaycanın Cənubi Qafqaz regionunda Ukraynanın əsas tərəfdaşı olduğunu diqqətə çatdıran diplomat Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tam şəkildə dəstəklədiklərini, işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpasına dəstək verməyə hazır olduqlarını diqqətə çatdırıb: "Ölkələrimiz iqtisadi baxımdan bir-birini tamamlayır".

Fransanın Avropada Perspektiv və Təhlükəsizlik

nın işğaldan azad edilmiş torpaqlarında başlamış yenidənqurma işlərinə sərmayə qoymaqla maraqlı olan ölkələrin çox olacağını bildirib: "Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş torpaqlarının regionun iqtisadi inkişafında böyük rolu olacaq. Bu inkişafdan təkcə Azərbaycan deyil, regionun digər dövlətləri, sərmayə qoyan və yenidənqurmada iştirak edən ölkələr də yararlanacaq. Bu mərhələdə üç seçim real görünür. İlk növbədə, Türkiyə və İsrail şirkətləri əsas sərmayə yatıran şirkətlər ola bilərlər. Daha bir mümkün seçim birinciye zidd yox, əlavə xarakter daşıyır. Bu da Çin şirkətlə-

spublikasının xarici işlər naziri Məhəmməd Cavad Zərifin Naxçıvana səfəri Türkiyə-İran-Əfqanıstanı birləşdirəcək dəmir yoluna qoşulmaqda İranın nə dərəcədə maraqlı olduğunu nümayiş etdirdi. Bütün bu layihələr Qafqazın iqtisadiyyatına müsbət təsir göstərəcək və beləliklə, İran üçün də çox böyük faydası olacaq. Nəhayət, sonuncu yerdə dünyanın digər dövlətləri durur ki, bu qrupa da Fransanı, ümumilikdə Avropanı və Amerika Birləşmiş Ştatlarını daxil etmək olar". Dupuy Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsinin Qafqazın birləşməsi imkanlarını gücləndirdiyini və onun Avropa ilə Asiya arasındakı oynadığı körpü rolunun əhəmiyyətini daha da artırdığını vurğulayıb:

"Dağlıq Qarabağın işğaldan azad edilməsindən sonra artıq geriye yol yoxdur. Bugünkü durum böyük perspektivlər vəd edir. Xüsusilə Qafqazdan keçərək Avropa ilə Asiyanı birləşdirən yolların çəkilməsi qarşıda gələn ən əsas layihələrdəndir. Regionun ehtiyaclarını nəzərə alıb Qafqaz, yaxud Cənubi Qafqaz birliyi yaradaraq birlikdə yenidənqurma işləri aparmaq üçün bu gün tarixi zaman yetişib".

Nahid SALAYEV

Azərbaycanın azad edilmiş ərazilərində ruhlar şəhərinin şahidi oldum - Ravvin

Azərbaycanın azad edilmiş ərazilərində 30 ildir tamamilə məhv edilmiş ruhlar şəhərinin şahidi oldum. "Trend"-in məlumatına görə, bunu azad edilən əraziləri ziyarət etmiş israilli ravvin Zamir İsayev İsrailin "Jerusalem Post" qəzetinə müsahibəsində deyib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistanla Azərbaycan arasında ötən il baş vermiş müharibə uzun müddət davam edən qarşıdurmaya son qoysa da, münafiqşenin izləri və dağıntılar bu gün də qalmaqdadır: "Səfərimin ən vacib nöqtəsi Zəngilan rayonu idi. Burada tikililərin çoxu demək olar sökülüb. Ermeni işğalçıları qətiyyən həmin ərazidə məskunlaşmağı planlaşdırmayıblar və bu yerləri dağıtmağa çalışmaqla buranı özlərininki hesab etmədiklərini sübut ediblər". Ravvin, həmçinin, Azərbaycan ordusunda döyüşən yəhudilərin cəmiyyətimizin və bütün ölkənin qüruru olduqlarını əlavə edib. Qeyd edək ki, Z.İsayev Bakıda anadan olub və İsraildə böyüyüb, lakin daha sonra yenidən Bakıya qayıdıb və məzunlarının çoxu Azərbaycan torpaqlarının azadlığı üçün müharibədə iştirak edən yəhudi məktəbinin direktoru olub.